

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

108 -యుద్ధకాండ అష్టోత్తరశతతమః సర్గః

|| శుభాశుభనిమిత్తదర్శనమ్ ||
 స రథం సారథిర్హుష్టః పరసైన్యప్రథర్షణమ్ |
 గంధర్వనగరాకారం సముచ్చితపతాకినమ్ || 1 ||
 యుక్తం పరమసంపన్నైర్వ్యాజిభిర్హేమమాలిభిః |
 యుద్ధోపకరణైః పూర్ణం పతాకాధ్వజమాలినమ్ || 2 ||
 గ్రసంతమివ చాకాశం నాదయంతం వసుంధరామ్ |
 ప్రణాశం పరసైన్యానాం స్వసైన్యానాం ప్రహర్షణమ్ || 3 ||
 రావణస్య రథం క్షిప్రం చోదయామాస సారథిః |
 తమాపతంతం సహసా స్వనవంతం మహాస్వనమ్ || 4 ||
 రథం రాక్షసరాజస్య నరరాజో దదర్శ హా |
 కృష్ణవాజిసమాయుక్తం యుక్తం రౌద్రేణ వర్చసా || 5 ||
 తడితృతాకాగహనం దర్శితేంద్రాయుధాయుధమ్ |
 శరధారా విముంచంతం ధారాసారమివాంబుదమ్ || 6 ||
 తం దృష్ట్వా మేఘసంకాశమాపతంతం రథం రిపాః |
 గిరైర్వజ్రాభిమృష్టస్య దీర్యతః సదృశస్వనమ్ || 7 ||
 విస్ఫారయన్వై వేగేన బాలచంద్రనతం ధనుః |
 ఉవాచ మాతలిం రామః సహస్రాక్షస్య సారథిమ్ || 8 ||
 మాతలే పశ్య సంరబ్ధమాపతంతం రథం రిపాః |
 యథాపసవ్యం పతతా వేగేన మహతా పునః || 9 ||
 సమరే హంతుమాత్మానం తథా తేన కృతా మతిః |
 తదప్రమాదమాతిష్ఠన్మత్కుద్ధచ్చ రథం రిపాః || 10 ||
 విధ్వంసయితుమిచ్ఛామి వాయుర్కేఘమివోత్థితమ్ |
 అవిక్లవమసంఖ్రాంతమవ్యగ్రహృదయేక్షణమ్ || 11 ||
 రశ్మిసంచారనియతం ప్రచోదయ రథం ద్రుతమ్ |
 కామం న త్వం సమాధేయః పురందరరథోచితః || 12 ||
 యుయుత్సురహమేకాగ్రః స్థారయే త్వాం న శిక్షయే |
 పరితుష్టః స రామస్య తేన వాక్యేన మాతలిః || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

108 -యుద్ధకాండ అష్టోత్తరశతతమః సర్గః

ప్రచోదయామాస రథం సురసారథిసత్తమః |
 అపసవ్యం తతః కుర్వన్రావణస్య మహారథమ్ || 14 ||

చక్రోత్తిష్ఠేన రజసా రావణం వ్యవధానయత్ |
 తతః క్రుద్ధో దశగ్రీవస్తామ్రువిస్ఫారితేక్షణః || 15 ||

రథప్రతిముఖం రామం సాయకైరవధూనయత్ |
 ధర్షణామర్షితో రామో ధైర్యం రోషేణ లంభయన్ || 16 ||

జగ్రాహ సుమహావేగమైంద్రం యుధి శరాసనమ్ |
 శరాంశ్చ సుమహాతేజాః సూర్యరశ్మిసమప్రభాన్ || 17 ||

తదోపోఢం మహద్భుద్ధమన్యోన్యవధకాంక్షిణోః |
 పరస్పరాభిముఖయోర్ద్వప్తయోరివ సింహయోః || 18 ||

తతో దేవాః సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
 సమేయుర్ద్వైరథం దృష్టుం రావణక్షయకాంక్షిణః || 19 ||

సముత్పేతురథోత్పాతా దారుణా రోమహర్షణాః |
 రావణస్య వినాశాయ రాఘవస్య జయాయ చ || 20 ||

వవర్ష రుధిరం దేవో రావణస్య రథోపరి |
 వాతా మండలినస్తీక్ణా హ్యపసవ్యం ప్రచక్రముః || 21 ||

మహద్భుద్ధకులం చాస్య భ్రమమాణం నభఃస్థలే |
 యేనయేన రథో యాతి తేనతేన ప్రధావతి || 22 ||

సంధ్యయా చావృతా లంకా జపాపుష్పనికాశయా |
 దృశ్యతే సంప్రదీప్తేవ దివసేఽపి వసుంధరా || 23 ||

సనిర్ఘాతా మహోల్కాశ్చ సంప్రచేరుర్మహాస్వనాః |
 విషాదయంస్తే రక్షాంసి రావణస్య తదాఽహితాః || 24 ||

రావణశ్చ యతస్తత్ర సంచచాల వసుంధరా |
 రక్షసాం చ ప్రహారతాం గృహీతా ఇవ బాహవః || 25 ||

తామ్రాః పీతాః సితాః శ్వేతాః పతితాః సూర్యరశ్మయః |
 దృశ్యంతే రావణస్యాంగే పర్వతస్యేవ ధాతవః || 26 ||

గృద్ధైరనుగతాశ్చాస్య వమంత్యో జ్వలనం ముఖైః |
 ప్రణేదుర్ముఖమీక్షంత్యః సంరబ్ధమశివం శివాః || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

108 -యుద్ధకాండ అష్టోత్తరశతతమః సర్గః

ప్రతికూలం వవౌ వాయూ రణే పాంసూన్సమాకిరన్ |
 తస్య రాక్షసరాజస్య కుర్వన్స్తుష్టివిలోపనమ్ || 28 ||

నిపేతులింద్రాశనయః సైన్యే చాస్య సమంతతః |
 దుర్విషహ్యస్యనా ఘోరా వినా జలధరస్వనమ్ || 29 ||

దిశశ్చ ప్రదిశః సర్వా బభూవుస్తిమిరావృతాః |
 పాంసువర్షేణ మహతా దుర్దర్శం చ నభోఽభవత్ || 30 ||

కుర్వంత్యః కలహం ఘోరం శారికాస్తద్రథం ప్రతి |
 నిపేతుః శతశస్త్ర దారుణం దారుణారుతాః || 31 ||

జఘనేభ్యః స్ఫులింగాంశ్చ నేత్రేభ్యోఽశ్రూణి సంతతమ్ |
 ముముచుస్తస్య తురగాస్తుల్యమగ్నిం చ వారి చ || 32 ||

ఏవంప్రకారా బహవః సముత్పాతా భయావహాః |
 రావణస్య వినాశాయ దారుణాః సంప్రజజ్జిరే || 33 ||

రామస్యాపి నిమిత్తాని సౌమ్యాని చ శుభాని చ |
 బభూవుర్జయశంసీని ప్రాదుర్భూతాని సర్వశః || 34 ||

నిమిత్తాని చ సౌమ్యాని రాఘవః స్యజియాయ చ |
 దృష్ట్వా పరమసంహృష్టో హతం మేనే చ రావణమ్ || 35 ||

తతో నిలీక్ష్వాత్మగతాని రాఘవో రణే నిమిత్తాని నిమిత్తకోవిదః |
 జగామ హర్షం చ పరాం చ నిర్వృత్తిం
 చకార యుద్ధే హ్యధికం చ విక్రమమ్ || 36 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
 అష్టోత్తరశతతమః సర్గః || 108 ||

